

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Филология факультеті
А.Байтұрсынұлы атындағы Қазақ тіл білімі кафедрасы

«Мәтінді талдаудың филологиялық негіздері» пәні бойынша қорытынды бақылау
бағдарламасы код
VCKYа 5206, ID 104697

«8D01701 – Қазақ тілі мен әдебиеті » білім беру бағдарламасы
докторантура
Курс – 1
Семестр – 1
Кредит саны – 5

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын ф.ғ.д., профессор Г.Н. Смағұлова құрастырды.

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы «8D01701 – Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасы негізінде әзірленді.

А. Байтұрсынұлы атындағы қазақ тіл білімі кафедрасының отырысында қаралып ұсынылды.
Хаттама №1 29.08.2025 ж.

Кафедра меңгерушісі _____

А.Ж. Амиров

1. ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН) Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабілетті болады	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)
Пәннің мақсаты -	1. Мәтін зерттеудің теориялық мәселелерін меңгеру. Пәнді мәтін лингвистикасы мен әдебиет теориясы, стилистика секілді пәндердің қиылысында қарастырып, олардың пәнаралық байланысын анықтауға;	1.1. Мәтіннің анықтамаларын білу. Гальперин анықтамасын талдайды. 1.2. КСТ туралы талдау жасайды.
	2. Мәтіннің негізгі бірліктері мен категорияларын талдау арқылы оны әр қырынан түсінуді үйренеді. Көркем мәтін талдаудың әдістемесі мен аспектілерін меңгеруге	2.1. . Көркем мәтін талдаудың әдістемесін анықтайды. 2.2. Көркем мәтін талдаудың түрлерін меңгереді..
	3. троптар мен стильдік фигуралар арқылы сөйлеу және жазу мәнерлілігіне қол жеткізуге;; Мәтінді құру үшін оның байланыстылығы мен тұтастығын анықтауды меңгереді. Мәтіндердің функционалдық стильдік типологиясын анықтауға;	3.1. мәтіндегі түрлі логикалық және тілдік қателерді тауып, түзете білу, өңдеу және өңдеу дағдыларын меңгереді. 3.2. Функционалдық стиль түрлерін мәтіннен талдайды
	4. .. Көркем мәтінді анықтау. Мәтін мен дискурс байланысын түсіндіре алу; Интерпретация – ойлаудың жұмысы, мағынаны ашу арқылы оның мәнінің қырларын анықтауды меңгеруге	4.1. Көркем әдебиет тілін талдаудың теориялық негіздерін көрсетеді. 4.2. Мәтін мен дискурс айырмашылығын түсіндіреді.
	5. Мәтінді өңдеу әдістерімен жұмыс істеумен таныстырады. Мәтінді өңдеудің теориялық негіздері мен кәсіби тәсілдерін игереді. Мәтінді аударудың лексикалық және грамматикалық мәселелерін шешуге дағдыланады.	5.1. зерттеу тақырыптары бойынша ғылыми шолуларды, аннотацияларды дайындау, рефераттар мен библиографияларды құрастыру тәжірибесін алады; ғылыми пікірталастарға қатысу дағдыларын меңгеру; қайта қарау және өңдеу (корректур, редакциялау
Пререквизиттер	Қазақ тілінің стилистикасы; Шешендік сөздердің дискурсы. Сөйлеу актілері	
Постреквизиттер	-Мәтінтану, Көркем мәтіннің лингвистикасы. Когнитология; Дискурсология.	
Оқу ресурстары	Әдебиет: 1. Аударма ісі: байырғы трактаттар мен кейінгі толғамдар: хрестоматия/ Құраст.: Ж. Дәдебаев және т.б. – Алматы: Қазақ университеті, 2014. – 262 б. 2. Болотнова Н.С. Филологический анализ текста. Учеб. Пособие. М, Наука 2007 3. Бабенко Л.Г. Казарин Ю.В. Лингвистический анализ художественного текста. Учеб. пособие. – Екатеринбург, 2003. 4. Жусанбаева С.Б. Көркем мәтін семантикасы. Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2014. – 156 б. 5. Смағұлова Г.Н. Көркем мәтін лингвистикасы. Оқулық . Алматы: «Тіл» оқу-әдістемелік орталығы, 2010. – 148 б. 6. Сыздықова Р.С. Сөз құдіреті. - Алматы: Санат, 1997. Қосымша әдебиеттер: Әлкебаева Д. Қазақ тілінің прагматилистикасы. – Алматы: Қазақ университеті, 2007. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М., 1981. Кәрімов Х. Қанатты тіл. Алматы: - Қазақ университеті. Литературные редактирование: Учебное пособие /Под ред. Н.С.Валгиной. М, 1987.	

	Лосева Л.М. Как строится текст. – М., 1980. Новиков Л.Н. Художественный текст и его анализ. – М.:2003. Папина А.Ф. Текст его единицы и глобальные категории. – М., 2002. Таусоғарова А. Өлең мәтінінің синтаксистік ерекшеліктері. – Алматы: Қазақ университеті, 2004. Языковое сознание и образ мира: Сб. Статей /Отв. Ред. Н.В. Уримцева/. – М., 2000 Интернет-ресурстар: http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/DISKURS.html apishem.ru/info/tips/analiz-literaturnogo-proizvedeniya.htm https://spravochnik.ru/literatura/kak_vypolnit_analiz_hudozhestvennogo_teshta https://cyberleninka.ru/article/n/osnovnye-printsipy-analiza-hudozhestvennogo-teksta
--	---

Негізгі тақырыптар:

I тақырыптық блок*Мәтін – филологиялық талдау нысаны

II тақырыптық блок*Мәтін: лингвистикалық зерттеулер

III тақырыптық блок*БАҚ мәтіндері және копирайтинг

1. Мәтін филологиялық зерттеудің нысаны екенін дәлелдеңіз.
2. Мәтін және оны қабылдаудың дұрыстығы жайлы әңгімелеңіз.
3. Аялық білімнің ерекшеліктеріне сипаттама беріңіз.
4. Мәтінді оқып үйренудегі функционалдық талдауды сипаттаңыз
5. Мәтіндердің стильдік түрлерінің ерекшеліктерін түсіндіріңіз.
6. Ресми іс қағаздар мәтінінің лексикалық, морфологиялық, синтаксистік ерекшеліктерін сипаттаңыз.
7. Публицистикалық мәтіннің лексикалық, морфологиялық, синтаксистік ерекшеліктерін сипаттаңыз.
8. Ғылыми мәтіннің лексикалық, морфологиялық, синтаксистік ерекшеліктерін сипаттаңыз
9. Мәтінде ақпараттың суреттеу арқылы берілуіне мысалдар келтіріңіз.
10. Мәтінде ақпараттың баяндау арқылы берілуіне мысалдар келтіріңіз.
11. Мәтінде аралас сөйлеу типтерінің келу себептерін түсіндіріңіз.
12. Мәтінде авторлық модальдіктің берілуін сипаттаңыз.

2. ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАУ ЖӨНІНДЕГІ ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР, СТАНДАРТТЫ АУЫЗША OFFLINE

2.1. Емтихан формасы: Стандартты ауызша offline. Платформа: Univer АЖ

2.2. Ауызша емтиханның мақсаты: пәнді зерделеу кезінде меңгерілген оқу нәтижелерін, дағдылар мен құзыреттерді, өз ойларын жазбаша нысанда қисынды баяндай білуін, өз көзқарасын дәлелді дәлелдеуді көрсету.

2.3. Тапсырманы орындаудан күтілетін нәтижелер:

Ауызша емтиханның бір билеті оқытылған курс бойынша оқу нәтижелерін анықтайтын және төменде сипатталған критерийлер бойынша бағаланатын 3 сұрақтан тұрады:

1-сұрақ - Курс теориясы мен тұжырымдамасын білу; баяндаудың қисындылығы. Курс мазмұнында баяндалатын теориялық ережелерді түсіну және мысалдармен растау.

2-сұрақ. Таңдаулы әдістеме мен технологияны жазбаша практикалық тапсырмаларға қолдану. Практикалық тапсырмада берілген негізгі мәселені ашу және шешу.

3-сұрақ - Ұсынылған практикалық тапсырмаға таңдалған әдістеменің қолданылуын бағалау және жазбаша сыни талдау. Жеке практикадан алынған нәтиженің негіздемесі.

2.4. Емтихан өткізу рәсімі.

2.4.1. Стандартты ауызша offline емтихан бекітілген кестеге сәйкес өткізіледі.

2.4.2. Ауызша offline емтихан басталғанға дейін 15 минут бұрын кезекші оқытушы білім алушылардың жеке куәлігі бойынша жеке басын тексеруді жүзеге асырады, білім алушыларды келу парағында көрсетілген отырғызу орындарына отырғызады.

2.4.3. Ауызша offline емтиханға студент орнына басқа адам келген жағдайда кезекші

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ КРИТЕРИАЛДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ

Пән: «Мәтінді талдаудың филологиялық негіздері»

Форма: Ауызша оффлайн

Платформа: Univer АЖ

№	Критерий/ балл	Дескрипторлар				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттанарлықсыз	
		90–100% (27-30 балл)	70–89% (21-26 балл)	50–69% (15-20 балл)	25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
1 сұрақ 40 балл	«Мәтінді талдаудың филологиялық негіздері» пәнінің жалпы теориясы мен мәтін талдаудың талаптары мен тұжырымдамаларын білу және түсіну	Пәннің теориялық сұрағына теориялық зерттеулер бойынша дәйекті толық жауаптар берілген; Жауаптар сауатты ғылыми стильде баяндалған, сұрақтағы терминдер мен ұғымдар дұрыс қолданылған және дұрыс түсіндірген.	«Жақсы» деген баға:сұрақтарға жалпылама дұрыс жауаптар берілді, алайда толық емес. Пән бойынша сұраққа қатысты терминдері дұрыс қолданылмайды, қате сипаттау және жауапта кейде логикалық стилистикалық қателіктері бар.	Сұрақтарға жауаптар жүйесіздік, үзінді сипатында болып, нақты тұжырымдарды шала баяндады. Сұрақ мазмұнының толық ашу үшін қажетті білім мен біліктілігі пән теориясы қамтылмайды..	Берілген жауаптар сұрақтардың мазмұнына сәйкес келмейді. Пән бойынша сұрақтардағы негізгі ұғымдар қате түсіндіріледі.	Берілген сұрақтарға жауаптар жоқ; магистранттың пән материалының ең маңызды бөлігін білмеуі немесе түсінбеуі анықталғанда.
2 сұрақ 30 балл	Пән бойынша ұсынылған әдістеме мен технологияны нақты теориялық және практикалық тапсырмаларға қолдану	Курстың технологиясы мен әдіснамасы білім алушыларды даярлау бағытының ерекшелігін ескере отырып, жан-жақты терең мағынада қолданылады; ғылыми ұғымдар қойылған тапсырмаға еркін қолданылады, содан кейін негізгі проблеманы логикалық және дәлелдіру, содан кейін курстың практикалық мәселелерін шешу;	Курстың технологиясы мен әдіснамасы білім алушыларды даярлау бағытының ерекшелігін ескере отырып, жан-жақты терең мағынада қолданылады; ғылыми ұғымдар қойылған тапсырмаға еркін қолданылады, содан кейін негізгі проблеманы логикалық және дәлелді	қолданылады, мазмұны аз, жауапта нақты емес, жауабында логикалық жүйе бұзылған, ұсынылған материалдың мағынасы жоқ, пәнаралық байланыстар туралы түсінік жоқ	Пәннің маңызды бөлігін дұрыс қолданбайды, студент өз бетінше түзете алмайтын елеулі нақты қателіктер жібереді, емтихан мазмұны бойынша қосымша сұрақтардың көпшілігіне білім алушыға жауап беру	Тапсырманы шешу және курсты түсіндіру үшін білімді қолдана алмау; жауап беру кезінде (бір сұраққа) 3-4-тен астам өрескел қателіктер жібереді, оны тіпті оқытушының көмегімен түзете алмайды;.

№ 3 сұрақ 30 балл	Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Ғылыми ұстанымды және қолданылған әдістеме мен технологияны дәйекті, қисынды және дұрыс негіздеу, сауаттылық, ғылыми тіл нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздікке жол беріледі (+графикалық деректер арқылы негіздеу нәтижелерін визуализациялау).	Курстың теориялық заңдылықтары мен принциптерінің үстіртін негіздемесі, оқу бағдарламасына сәйкес материалдың негізгі көлемін және жетекші сұрақтардың талабымен жеткілікті қолдану; оны өз бетінше орындауда қиындықтар туындауы.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер бар, сонымен қатар практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлдік жоқ	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
----------------------	---	--	--	---	---	---

Қорытынды балды есептеу мысалы

№	Балл	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
		90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49 %	0-24 %
	Критерий					
1.	Критерий 1	100				
2.	Критерий 2		75			
3.	Критерий 3			60		
4.	Критерий 4				45	
5.	Критерий 5	100				
6.	Критерий 6				49	
	Қорытынды %	200	75	60	94	200+ 75 + 60 + 94 = 429 429 / 6 критерий = 71,5 Қорытынды балл в % = 72

Оқыту және білім беру сапасы бойынша

Академиялық комитетінің төрағасы

А.А.Аккузова

Кафедра менгерушісі

А.Ж. Амиров

Оқытушы

Г.Н. Смағұлова